

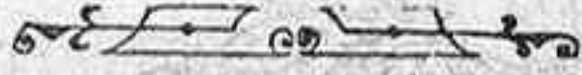
10 CENTIMS lo número

Còpia fot. de Audouard y C.ª

¿Qué tal... 'ls agrado?

CRÓNICA DE LA SETMANA

QUI no té pa moltes s' en pensa.

Y per lograrho pot donar un susto mes que regular á tota una població, com hi ha hagut ocasió de veurers últimament á París.

Un xicot dels que 's dedican á la venda de periódichs, un d' aquets sers desgraciats que semblan haver nascut per generació expontánea, pues si tenen pares los han deixat creixer en lo major abandono sense preocuparse de donarlos ofici que pugui ferlos homes útils á la societat, un d' aquets xicots, he dit, haventse sens dupte jugat á las xapas los quartos qu' havia fet durant tot lo día ab la venda de diaris y no sabent ahont anar pera donar satisfacció als seus budells que roncavan de gana, va concebir una idea estrambótica pera poguer sopar sense necessitat d' acudir á la forsa.

¡Viva l' anarquia! va cridar ab tota la forsa dels seus pulmóns, llensant al mateix temps una pedra grossíssima contra 'ls vidres dels aparadors d' una tenda d' un dels mes concorreguts carrers d' aquella capital.

Lo soroll produhit pel trencament dels vidres va sembrar lo pánich. Las donas se desmayavan, los homes que no feyan lo mateix, corrian á las farmacias á fi de auxiliar als desmayats. Las botigas se tancavan á tota pressa, tothom estava enterat y ben prompte per tot París corria la noticia de que un anarquista acabava de llensar un explossiu que n' havia deixat morts uns quants y deixat altres tants ferits. L' únich que contemplava satisfet la seva obra, sense moures del seu puesto, com esperant que s' apoderés d' ell la policia, era 'l jove qu' havia tirat la pedra, que la por havia convertit en bomba.

Estava satisfet perque havia tingut acert en rompre en mil bossins los vidres dels aparadors, perque havia promugut un desordre que li valdria ser conduhit á la presò, ahont li donarian menjar de franch ó mes ben dit d' arrós, y es lo que ell volia que 'l mantinguessin uns quants días pera posar á tó aquells budells que no li callavan may.

Anarquista no n' era; pero va semblarli qu' un crit de ¡viva la anarquia! li valdria la presó y uns quants plats de ranxo y pel ranxo va donarlo.

Després de tot, l' acte per ell realisat, era fill d' un esperit observador.

Lo venedor de periódichs havia observat, segons va manifestar en las sevas declaracions, que als criminals no se 'ls deixa morir de fam com als homes honrats. Als assilos—afègi—no m' han volgut admetre perque soch jove bo pel treball; donchs ¿qué havia de fer? trucar á la porta de la presó, hont no 's nega refugi á ningú.

*Y se arrojó á tal desmán
buscando su salvación.*

*
**

Dijous passat á la tarde va tenir lloch un d' aquells actes que miran ab repugnancia totas las personas que 's precian de civilissadas y que rebaixan lo poble en hont se cometen.

Eran las quatre de la tarde poch més ó menos. Lo nostre digníssim Gobernador havia ja pujat al cotxe; al seu costat s' havia instalat ja lo seu secretari, y al anar á pendre ordres lo lacayo, barret en má, un home mal aconsellat, ó mal inspirat, va separar ab la má esquerra d' una rebolada al servidor, mentras introduhia lo bras dret dintre 'l cotxe armat d' una pistola.

Dos segons després va sonar una detonació y lo senyor Larroca va rebre un projectil en la cara d' aquell perturbador de la societat duhent lo dol á la familia de la víctima y l' alarma á tota la població.

Moments després l' assessí, lliurat de las mans de varis espectadors que Deu sab com li hauria anat, era conduhit als locals superiors del Govern Civil.

La ferida del Sr. Larroca, per fortuna, no va tenir la gravetat que de prompte 's creya y gracias á n' aixó y á la asistencia facultativa, no tardará molt en poguerse mostrá en públich completament restablert.

No farém comentaris, puig totas las personas honradas compdemnan lo fet de la mateixa manera que 'l condempnem nosaltres y creyém necessaria l' unió pera defensarnos d' aquets Atilas de fi del sigle dinou.

LLICENCIAT VIDRIERAS.

SONET

Si 'ls ulls d' un blau cel, nena, tinguessis;
si ton cap tan tremendo fos petit;
si drapets no portessis en lo pit;
si la roba ab mes garbo te possessis;
si en lloch de dur aquestos edefessis
duguessis elegant y bon vestit;
si 'l clatell 't rentessis ab esperit;
si en lloch de coixejar ben drete anessis;
si los teus llábis fossin com coral;
si tas manassas fossin mes estretas;
si lo teu nas no fos descomunal;
si com marfil brillessin tas dentetas.
Per lo mes sant del cel te juro, Paca,
que en lloch de ser molt lletja, foras maca.

A. PALLEJÁ.

DESPERTAT

Pàtria aymada, convertida
en cova de foragits
perque no, ben sofragits,
te 'ls endrapas desseguida?
No veus qu' ells te prenen mida
per menjarte á parts iguals?
Despertat y á cops de fals
treulos lluny de nostra terra
que 'ls demés ja 'ls farán guerra
puig ningú vol carcamals.

C. DE LA B. L. J.

Balls de Màscaras

Diu 'n Pepet, un xicot que treballa a la Traslàntica, qu' aquest any ab un n' ha tingut prou, y ho crech perque la que li ha passat ha sigut de las que n' entran pocas en lliura.

Tenia relacions ab una noya molt aixerida que tenia nada menos que vint mil duros de dot; y havia conseguit lo si del papá de la noya després d' una lluyta laboriosa, pus lo xicot no te mes que los vint duros que guanya en aquell establiment hont hi tenen tots un arrós mes ó menos gras, menos los accionistas.

La cosa ja estava molt adelantada; lo papá de la minyona ja havia comprat los mobles, encara que de mala gana y tan sols per lo molt carinyo que professava a la seva filla.

Los amichs de la núvia ja li habian fet multitud de regals, y los companys de 'n Pepet li envejavan una fortuna que may l' havia poguda somniar.

Vetaquí que lo Circo Barcelonés del carrer de Montserrat li dona la gana de donar balls de màscaras y un amich de 'n Pepet va convidarlo a assistirhi puig tenia una tarjeta sobranta.

'N Pepet, pera dar un adeu a la seva vida de solter, va admetrer l' invitació y no volent posar en perill la seva posició futura va demanar permis al futur sogre y a la noya per anar a fer aquell punt final de la vida libre.

Lo sogre no va posarhi cap reparo... y la noya va encarregarli molt que retirés dejorn pus si be no s' oposava a aquell capritxo, fill de voler cumplir ab l' amiat, no li venia molt de gust qu' anés a un ball hont ella no hi assistia.

Ló xicot, content, va anar a trobar al seu amich notificantli que estava a la seva disposició y van quedar que a las onze de la nit 's trobarian al café Suis per anar al ball.

Al tocar aquella hora lo nostre Pepet ab lo mateix trajo que s' havia fet pera lo casament, entrava en lo café seguit del seu company qu' era un jove que treballava en las mateixas oficinas del President d' aquella associació perseguidora de la immoralitat.

Després de pendre café y haber calat foch lo nostre Pepet a un habano dels que li regalava la novia, sustrets del caixó del futur sogre, los dos companys sortiren d' aquell lloch y posaren la proa al teatro del carrer de Montserrat.

Al entrar en lo ball, van dar unas quantas voltas per la sala y a poch dugas màscaras van acostarshi comensant a fer brometa a n' en Pepet.

Lo xicot va pensar; vaja, ja tens balladora, y dirijintse a la que semblava mes jove, tan per l' esbeltés del seu cos com per lo brill dels ulls que semblavan dugas estrelles colocadas en los forats de la careta, va invitarla a ballar; invitació que fou admesa per la desconeguda.

L' altra qu' era molt fardassa y d' un hora lluny 's veyava que 's recordava dels temps que a Barcelona encara hi havia murallas, 's va agafar ab lo company de 'n Pepet que va aguantar los neulers per condescendencia al seu company d' escriptori en visperas de ser rich.

Al cap de tres balls, lo company de 'n Pepet suhava d' engunia de carregar ab aquell mort; en cambi lo nostre héroe estava encantat de la seva parella que 's deixava aná en los seus brassos menjantse ab lo foch de las sevas miradas.

Quan va arribar lo descans, 'n Pepet ja no era 'l mateix. Ja havia confessat la seva ardenta passió a la seva parella y l' havia convidada al restaurant, invitació que la noya no va voler admetrer sense consultarho a la seva mamá que fins allavors no havia sapigut 'n Pepet que ho fos; descobriment que 's va guardar be de declararho al seu amich per no acabar de destarotarlo.

Mentres la jove mascareta s' acostava a sa mare pera manifestarli l' invitació de 'n Pepet, aquest va acostarse al seu company.

—Lluís... aixó es peix al cove, va dirli. Crech que 'm despediré del gremi dels solters ab un arrós que no 'l podia somniar.

—Pero pensa qu' a mí 'm fas menjar peladuras, fill.. la meva parella es una mula com la pitxor que m' hagi tirat may a la cara.

—Fesho per mí... Calla, que tornan.

En aquell moment 's tornavan a reunir tots quatre, y als cinch minuts ja estaban sentats a una taula del restaurant despatxant viandas y vins ab un salero d' alló mes.

Quan va arribar 'l champagne, 'n Lluís ja feya cas omís dels defectes de la seva parella y sense reparar ab los anys que representava al través de la disfressa, ni ab rés, li tenia la cama dreita demunt de la falda y ab lo bras li cenyia la cintura ampla com un barril de petroli.

A n' en Pepet no li anava tan bé; un cop qu' havia volgut extralimitarse ab la jove, li va donar una empenta que per poch lo treu de la cadira; lo que va fer creixe encara mes l' interés del escriptor de la Traslàntica.

Va jurarli que fora d' ella ó de ningú, li va negar qu' estimés a cap mes dona y per últim van quedar en sortir plegats per anar a casa d' ella.

L' alegria de 'n Pepet no va tenir limits.

Va sortir al carrer a buscá un cotxe, y al tornar al restaurant, 'n Lluís ja tenia totas dugas camas sobre la falda de la seva sócia y li feya un petó a la careta.

—Ja está 'l cotxe avisat, va exclamar 'n Pepet, y cridant al mosso va pagar lo gasto.

Al poch rato entravan tots quatre dintre 'l cotxe y 'l cotxero 's dirigia cap ahont li havia senyalat la vella en veu baixa.

Al cap de deu minuts va parar lo simón y van baixar. La sorpresa de 'n Peret fou gran. Lo cotxe s' havia parat devant de la casa de la seva novia.

Y treyentse la vella la careta, va invitar als dos joves a pujar l' escala que lo vigilant havia obert.

'N Pepet va quedar blau.

Al desapareixer la careta de la fesomia de la vella va apareixe lo bigoti blanch del futur sogre de 'n Pepet.

La noya ja pujava l' escala sense dar la bona nit.

Al cap d' una hora y mitja, lo sogre y la noya dormían com dos sants.

Lo cotxero ja havia ficat lo cotxe a la cotxeria, lo caball a la quadra y també roncava com un home que tingui molts diners.

'N Pepet y 'n Lluís s' estaban en lo carrer devant la casa de la seva novia ab la mateixa posició que tenían quan van arribarhi; semblavan hipnotisats.

L' endemá dematí a las deu, vaig passarhi jo y allavors ja no hi eran.

Desde aquell día 'n Pepet fa una furtó de carbassa que no se li pot tení cara.

SERRALLONGA.

EPIGRAMA

L' altre día m' explicava
un amich meu, oculista,
que 'l tenir mal a na 'ls ulls...
es lo pitxor... per la vista.

DOLORS MONT.

LOS CALAVERAS

—¿Ara que t' he pagat lo sopar no vols venir?
—Per xó mateix, home.

—M' ha deixat aixut de butxaca pero m' ha promés
que demá será mevz.

—¡Quin arrósti ¡Que 'n soch de currido!
—¡Bestia!... encara no ho ha conegut que soch
la seva dona.

—'Ns divertim qu' es un fástich...
—Ja pots dirho.

¡LA GRAN FESTASSA!

—M' agrada aquesta diada
per ensenyar cama.

—Ves qui diria que ja n' he complert 40.

—¡Brindo... pel procurador dels pares de familia!

RS, 0161874

A LA VILA DE SANS

POBLACIÓ que en son terme sols apila
indústries pel comer de Barcelona,
jo 't saludo de cor, puig que ets la vila
que en sas llars hospedatja mes gent bona.

Amanta del treball, en lo teu lloch
las fábricas has vist alsarse grans,
com també á los teus fills acudí al toch
del batall que 'ls reuneix com á germans.

Amichs tots de la feyna, han treballat
sens pensar ab las penas y fatichs;
pero al veure en perill sa llibertat
l' han deixat per combatre als enemichs.

Societats recreativas é instructivas
se veuhen instaladas en ton rotllo;
casals, torres y fábricas altivas,
ajudan á formar ton desenrotllo.

La indústria t' ha engrandit, puig petitera
contan qu' erats abans de sè industrial;
ja no es com l' antich temps que ab la Bordeta
no passavau de cent casas y un hostal.

Qui t' ha vist y qui 't veu, *Carner dels Sans*,
com te diuhen antichs historiadors;
com també *Villæ Sanctis* dels romans
que del mon casi bè van ser senyors.

Del teu terme ha fugit la ferm mesquita
que 'ls alarbs van alsar envers marina;
l' hospital, lo convent y certa ermita,
ja no alberga á la gent que peregrina.

Tampoch ara los reys d' allá á Castella
esperan en ton lloch, dels concellers
l' homenatje degut; ja costum vella
entre 'l poble y 'ls monarcas forasters:

Tú ets la vila que en temps de Felip quint,
vas servir en lo cerch de Barcelona,
ajudant als sitiats tot malehint
del net de Lluís catorze la corona.

En la Casa Safont d' allá á marina,
lluytaren tos valents, petits y grans,
y ab la gent que acudí barcelonina
bon fossar ne van fer de castellans.

Tú en la invasió francesa, tota en massa
vas armarte ab lo crit de: ¡Independencial!
y 'ls teus fills, no hi hagué carrer ni plassa
que no omplissen febrosos d' impaciencia.

¡Via foral 'ls cridava 'l somatent;
lo trabuch preparavan; tambe l' *eyna*,
y al veure los francesos, á gratsient
comensavan á fer cada hu sa feyna.

Després vingué 'l carlisme, y lliberals
com sempre solen ser tots los valents,
per l' istil dels lleóns, fins los ullals
van clavar en los pits d' aquells dolents.

En vá desde llavors ab sas doctrinas
intentan ferse seva á la barriada;
inutilment lo clergue ab folls joguinas
procura atraurers sempre á la maynada.

Tan los grans com los xichs fan poch cabal
dels fanátichs que aixís ton terme minan;
serás sempre industriosa y lliberal
á pesar dels tirans que t' acriminan.

Prou probas ne vas dar, vila de Sans,
en temps de la República Espanyola,
sent alberch d' animats republicans,
com també dels patricis, bona escola.

Y altre cop als carlistas vas fer veure
que en ton siti 'l progrés no mes impera;
y altra volta ton barri ne va treure
los fusells pera corre 'ls á darrera.

Ab la tropa també forsa vegadas
han lluytat tos paysans tan valerosos,
ja en los camps ó en carrers, ja en barricadas
que han alsat ab destresa y coratjosos.

Divergencias, recels, ambicións follas
del partit lliberal n' han fet partits,
dividintse tons fills en varias collas
en compte d' anar junts y ben units.

Jo no sé si ara l' hora ja tocava
de probar novament ton patriotisme,
si com sempre la Espanya que t' alaba
te veuria trionfar del despotisme.

Ta rassa de valents tan poch unida
per diversas ideas, prou veig massa
que aniria confosa y dividida
desmentint dels sansenses la brau rassa.

No ho permetis loh Sans! puig que tas glórias
á la unió dels teus fills las deus no més;
que s' uneixin de nou y altres victorias
guanyarás en la marxa del progrés.

A. ROSSELL.

ACUDIT

Un subjecte deya, cansat de veure com anavan las
cosas de la seva patria:—Estich tan aburrit, que donarí
qualsevol cosa per cambiar de nacionalitat.

—Aixó ray—digué un que l' escoltava—deixam qua-
tre duros y 't faré *inglés*.

ESQUITX

No fassis may cap discurs
que no 'l tinguis ben pensat,
perque molts cops discurrem
mes ab los peus que ab lo cap.

LLUIS SALVADOR.

BIBLIOTECA MICROSCÓPICA

(HISTORIETAS EXEMPLARS)

3.^a

—= Una celebritat =—

Lo senyor Don Corneli Curcó es un dels autors dramàtics moderns més celebrats. Ningú sab d'ahont vá sortir ni per ahont va entrar en lo temple de la Fama. Ab mes númen que 'n Shakespeare y ab una sort que l' entrebanca, se fa aplaudir cada temporada en quants teatros fica 'l nás, sentse creus tothom del seu talent extraordinari ab tot y semblar un escriptor molt curt de gambals si se 'l tracta.

La muller, la senyora Balbina, qu' es la Venus del districte, diuhen si també colobra anónimament en los dramas que forma ell, puig sas aficions una mica *pardaleras*, corren parellas ab sas aficions mes ó menos literarias.

* *

En lo mateix replá de la escaleta ahont viu la familia Curcó, en lo pis del bell devant, té son domicili lo llorejat poeta Don Pelegrí Busquinya, qu' es un buscals totas, y 's guanya la vida venent reputacions dramáticas á preus convencionals.

L' amistat del senyor Busquinya ab lo senyor Corneli 's comprenia per la intimitat de Don Pelegrí ab la senyora Balbina. Sempre se 'ls veyá junts, al matrimoni y 'l poeta, parlant de Literatura y buscant per fer *peusas* que de quan en quan se n' estrenava alguna, originals totas (per supuesto, com 'ls dramas) del senyor Curcó, segons resavan 'ls cartells. Del senyor Busquinya no s' estrenava may rés; no volia exhibirse, ni exposarse á cap xiulada, segons deya... ¡Que pillol!

Las atencions del senyor de la senyora Balbina ab l' altre senyor eran mes lliberals cada setmana, fins al extrém de permétreli entrar y sortir del pis d' ells á qualsevol hora, mes de nits que de días, fins en ausencia de 'n Curcó, qu' en determinadas ocasions qualsevol hauria dit que sortia expresament pera deixar á la seva dona ben sola en lo pis, encarregantla al casi mestre en gay saber, lo seu vehí.

Aquest, á mes d' escriure llarch, no la sabia gens curta. Aprofitantse de la confiança *curcona*, qu' era ilimitada, y de las aficions mes ó menos literarias de la senyora Balbina, acabá per dedicarli totas las horas que li permetian á n' ella 'ls quéfers doméstichs, internantla en los secrets de la Poesía comensant pe 'ls redolins y acabant ab aquellas estrofas tan llargas. Lo metro y la rima la tenian al principi bastant capficada, empró las lliçons repetidas del senyor Busquinya, á darrera del senyor Curcó, pera darli mes sorpresa, la collocaren á l' altura de las poetisas líricas ó lironas mes reputadas.

* *

Don Corneli seguia empastifant de produccions dramáticas á las Empresas, no per l' afany de *lucro*, puig renunciava 'ls drets de representació si convenia; tant

s' estimava las *propietats* com res mentres obtingues sin éxit sas obras y ell 's conquistés un nom.

Arrivá un temps que 's mormurava de la falta d' originalitat de las obras *curconas*, afirmantse que tenian son origen en la esinitat de Musa entre la lirona poetisa y 'l comerciant poeta; empró l' autor de marras no 's donava per aludit, y 'l públich, mentres disfrutés ab los fruyts del ingeni que tant produhia pera 'l teatro, no volia pas sapiguer de qui eran originals las obras, ni res se li endonava.

Mentrestant lo Curcó se n' enduya la fama d' autor felís, (que ben cara li costava segons després s' ha averiguat) y 'l senyor Busquinya se n' enduya un' altra cosa mes positiva, á judici d' ell: diners sense honra.

* *

Avuy ja s' ha esquinsat la grúa. Lo verdader autor de las obras anunciadas com á originals de Don Corneli son escritas totas per Don Pelegrí, en colobració secreta de la senyora Balbina... ¿Com s' ha sapigut? Senzillament; lo senyor Busquinya, no sé perquè, ho ha fet corre ensanyant borradors y hu corrobora l' haver *guillat* de ciutat ab la senyora *Curcona* resolt á escriure ab ajuda d' elia una colecció de poemas pornográfichs dessota 'ls pins d' un bosch que 's trova á l' altra banda de Vallvidrera, ahont han comprat una torreta per passarhi 'ls estius.

Aixís y tot, la celebritat del senyor don Corneli Curcó vá creixent en lo camp literari y las Empresas segueixen donant una funció cad' any en honor (?) del *distingit* autor dels dramas «*Fama sense honra*,» «*Miserias humanas*» y de las *peusas* de circumstancias «*Cornut...y paga 'l beure*,» «*Tres que 'n fan dos*,» «*Romansos!*» etc. Tapém.

J. BARBANY

EPIGRAMA

—¿**¿** AGRADA molt, mascareta,
aqueix ball, ballar ab mí?
—Ja ho crech, pró si li haig de dí
la vritat ben clara y neta,
com me troba mitj desfeta
de tan eixa nit saltar,
si me pagava 'l sopár
sería ditxa completa.

ESCAMILLO.

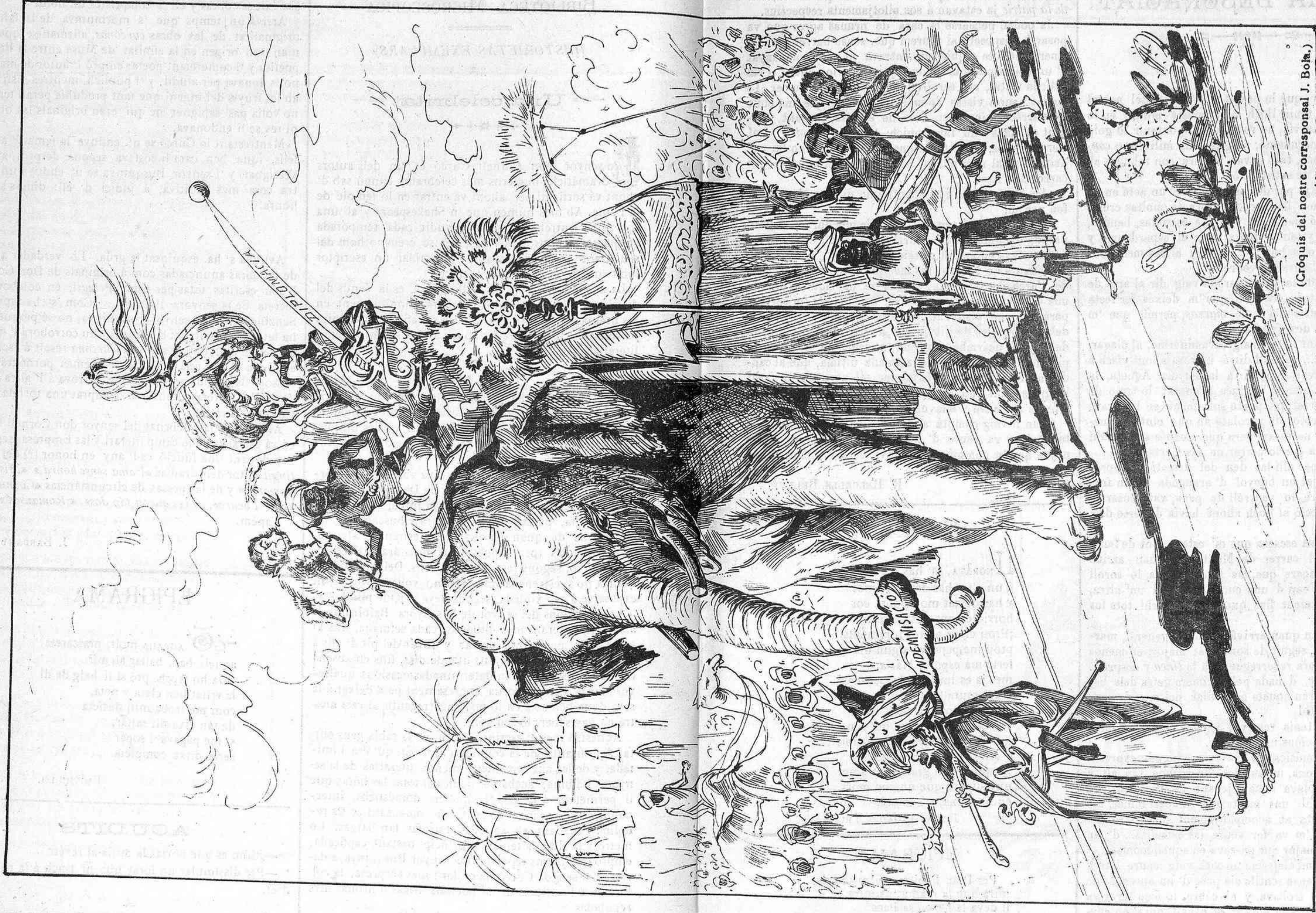
ACUDITS

—¿Cóm es que portas la mitja al revés?
—Per dissimular un forat que hi tinch á la part del dret.

—¿Cóm es que sent tan dropu 't llevas tan dematí?—
preguntava un pare á son fill.

—¡Home, es ben net!—li respongué l' últim—pera
estar mes horas sense fer rés.

LOS NOSTROS HEROES

(Cróquis del nostre corresponçal J. Boix.)

Entrada triunfal de 'n Martí Camps á Marruecos.

UN DÍA DESGRACIAT

La sapiguer que lo passat dimars, 23 del passat havia de tenir lloch una revista militar en lo carrer de la Gran-vía, no vaig poguer contenir lo goig que mon cor experimentá; puig per un militar en *con-serva*, com jo soch, tals noves sempre son rebudas ab patents mostrás de satisfacció.

Vaya quin un jo per deixarme perdre un acte en lo qual s'hi veuen la mar d'entorxats, moltes creus, guanyadas mes ó menos bé, y tantas estrellas, bandes, faxins, cascós.. y també tants peus ab espartenyas y sense mitxóns, lo mateix qu'algunas altras menudencias que molt m'agradan veure.

Lo día abans de la gran parada vaig dir al amo de la sabateria hont jo travallo, que 'm deixés fer festa lo dematí següent ó sia 'l de *marras*; permís que 'm fou concedit tot desseguida.

Casi bè marcant lo pas vaig encaminarme, al plegar, cap á casa meva... ey! vull dir á la casa ahont visch á dispesa. Al arribar, vaig dir á la senyora Agneta, la meva dispesera, que 'm tingués preparat lo trajo de las festas y 'l barret que porto solzament en las grans solemnitats (de color de xocolate ab una cinta vermella), en fi, tot lo necessari pera que pogués aná á lluhí 'l garbo y la roba per lo carrer de las Corts.

A l'endemá, per allí las deu del dematí y després d'haverme menjat un bunyol d'arangada ab un tros de pá, pera treure lo ventrell de pena, vaig posarme en camí en direcció al lloch ahont havia de ferse dita funció gratuita.

Faria mitj' hora escassa que m' estava fent de fanal pels voltants del carrer de Muntaner, quan arribá á mas orellas, encare que las tinch petitas, lo soroll d'una música; al cap d'una curta estona, d'un'altra, y aixis sucesivament fins que hi van serhi tots los cuerpos.

Las onze serían quan arribá lo Capitá general, marqués de Tenerife, seguit de son estat major; en menos d'un quart d' hora recorregué tota la línea y després.. á la veu de *frente*, donada pels primers gefes dels batallóns, comensaren aquets á desfilar pel meu devant.

¡Qu' era preciós!

Pero Deu 'm tenia reservat alguna sorpresa com á premi de mas aficions militarescas.

Al passar la música de Navarra, vinguda expresament de Tarragona, un músich de segona, tan alt y negre que semblava aquell jegant de l' iglesia de Santa María y ab uns mostatxos de carrabiner, me doná una empenta ab acompanyament de la trompa que tocava, que 'm va fer veure las estrellas... d' un capitá d' estat major que passava en aquell moment.

Després de tambalejarme un xich vaig caure llarch com un sach y sense sentits als peus d' un aprenent de bisbe qu' allí 's trobava, y al caure, lo meu tarot va aná á parar dessota la pota d' un caball, qui s' en cuydá de fer una truyta de barret sense ous.

Varias personas s' apresuraren á cullirme de terra agafantme los uns dels brassos y 'ls altres per las camas y 'm portaren demunt d' un banch, en lo qual á còpia de ferme vent ab los mocadors de butxaca va-

reig tornar en mí després de un' hora que 'ls *enfants de la patrie* ja estaban á sos allotjaments respectius.

Ja poden pensarse la cara de prunas agres que va posar la dispesera al véurem que, sense barret y ab la americana tota esquinsada entrava al pis acompanyat d' un municipal y un *guarda passeyos*, los quals, si val á dir la vritat, me serviren de molt, puig á no ser els me las hauría vistas de molt negres, ja que una colla de marréchs vingueren fent de escolta, cantant y picant de mans alló tan bonich: *¡otro toro! ¡otro toro!*. Pero rés mes, en vista de que 'ls *Gutierras* no 'm van deixar fins al meu niu qu' es troba en un quint pis del carrer dels Ases.

¡Ay, Sant Cristo de Lepant! quin día mes desgraciat fou per mí!

Encara mes qu' aquell ditxós dia que durant la gran parada dirigida pel Sr. Martí Camps, en Pallás va fer de las sevas en aquell mateix lloch.

Allavors no vaig fer rés mes que corre fins á la vora del Parch pero aquesta vegada m' ha sigut otorgada una creu que en comptes de ser pensionada 'm servirá pera fer una visita al sastre, al sombreroer y además dels quatre días de llit que m' ha costat la calaverada de volguer ficarme ahont no 'm demanan com es á la parada del dimars de la setmana última, que al cap-de-vall los altres la vejeren per mí; pero espero ferhi las paus aviat puig no crech que triguin gayre temps á ferne un'altra y allavors... hi tornaré.

Quan li vaig comptá al amo lo que 'm va passá, de tant riure va caure d'esquena demunt d' una de las noyas que 'n una máquina estava cusint unas sabatas.

R. BALCELLS BELLVÉ.

¡INGRATA!

¡INGRATA, m' has olvidat,
á un altre has dat ton amor
y has deixat mon pobre cor
horriblement destrossat!
¡Prou creya ab tos juraments,
prou me pensava algun día
ferte ma esposa, María,
mes ja es impossible! ¿entens?
Una muralla terrible
entre 'ls dos s' aixeca, nena,
y encar' que gran es ma pena
no 't puch olvidá. ¡Impossible!
¿Jo olvidarte? ¡No pot sé!
perque es tan gran mon amor
que suposo que un cop mort
encar, nena, t' aymaré.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

EPIGRAMA

Per Deu, Pepito, no 'm toquis,
mira que la mamá 'ns mira,
li deya la hermosa Paca
al germá de la Palmira.
Y després, al cap d' un rato,
que sa mare ja no hi era,
me li deya:—Pepet maco,
tocam, tocam, pel darrera,

JOSEPH CAMPANYÁ.

GANGAS DE CARNAVAL

—Aqui 'm té. Quan vulgui, anirém á can *Justin*.
—Estich á la seva disposició.

—Jo no li puch respondrer. Demaniu al meu
marit y si ell si avé...

J. Lapuerta
1894.

NOVEDATS

Ab mes que regular concurrència dilluns passat tingué lloch lo benefici de la primera actriu Srta. Santoncha ab l'estrenó de *La hija maldita*, drama que se fa recomenable per lo castis de sa magnífica traducció. La trabassón del mateix, es sols important pera folletí de novela.

Ab tot y son regular éxit, l'autor ó arreglador fou cridat al final, que tingué á bé no presentarse.

A continuació se representá lo bonich juguèt bilingüe *Una broma de sabó* que per son magnífich desempeñyo lográ francas y continuadas riallas. Se distingiren en grau superlatiu la beneficiada Srta. Santoncha y los Srs. Daroqui y Pigrau.

Pera dilluns anuncia lo seu benefici lo primer actor cómic, director, autor y otras yerbas Sr. Colomer, ab escullit programa compost de *Lo que no vulgas per tú...*, *Tot es mal que mata* y *La firma de 'n Rovellat*, obras las tres estrenadas ab brillant éxit en la present temporada y arreglo las dugas últimas del beneficiat.

S' está treballant pera la obra sacra y d' espectáculo *Jesús de Nazareth*, baix la direcció respectiva del mestre en lides teatrales Sr. Soler y Roviroa.

ROMEA

Quatre representacions s' han donat de la comedia ¡*Tenorios!* y cada vegada ha sigut major la concurrència, obligant á sortir en escena al autor multitud de cops.

Sembla que 's repetirá lo divendres á la nit y lo diumenge tarde y vespre; reanudant en lo próxim dimars las representacions en dias de secció catalana.

No será estrany que hi hagi ¡*Tenorios!* per temps.

Han comensat los treballs preparatoris pera l'estrenó del drama sacro *Jesús*, de D. Frederich Soler (Pitarra).

Pintors y sastres ja están en dansa com vulgarment se diu.

TIVOLI

Diumenge debutá la tiple Araceli d' Aponte en lo tan aplaudit *Faust*, la que per sa magnífica veu y excelentas condicions dramáticas sigué la heroína de la nit, logrant se li demanés lo bis de la majoria de pessas.

Vist son superior éxit, un dels mes notables que hem vist en aquest teatro, la Empresa gestiona lo contracte de dita artista á un número reduhit de funcions, que en cas de lograrho, lo inaugurarà ab la audició de la obra póstuma del immortal Meyerbeer *L' Africana*.

Bon éxit lográ també lo tenor Sr. Puig la nit del dijous en lo *Faust*.

CATALUNYA

Al benefici de la senyora Fernani, que sigué poch corregut, seguí lo del *mimat* de la companyia Sr. Cerbón, que lográ una soberbia entrada; sent ademés continuament

agassatjat per las graciosas y oportunas bufonadas que sovint intercalava en lo programa.

Pera dissapte 's prepara lo del simpátich actor cómic Sr. Fernández ó *Anselmito*, com li diuhen sos amichs.

Ab fonament preveyém un plé.

GRAN-VIA (abans CALVO-VICO)

Blancos y Negros aplaudidissim drama, segons los cartells pera lo públich de Madrit, sigué rebut ab bastanta fredor per la concurrència que diumenge assistí á sa primera representació.

Son argument bassat en las lluytas de la guerra civil del any 22 dona lloch á que continuament se sentin tiros, crits de venjansa, ays de moribundos, y per conveniencia dels autors resurreccions de personatjes que casi arriban á las postrimeras de sa penosa existencia.

Una bona causa de son escás éxit, fou degut al poch acert en la representació; puig á escepció de la Sra. Mena y Sr. Oliva, los demés continuament havian de demanar auxili al abonat á la conxa. Motiu també á lo poch relleu que se doná, fou degut en que no tots los artistas desempeñavan rôles per sas condicions artísticas.

¿Seria lo reparto degut á intrigas de bastidors?

Per lo dit, casi se pot assegurar que *Blancos y Negros* no lográ las tres representacions que sembla son peculiars á totas las obras que s'estrenan en aquest teatro, á excepció de las que sos autors son amichs de personas influyents á alguns elements de la Empresa.

També s' ha estrenat una obreta del reputat escriptor senyor Iglesias, titulat: *La cansó nova ó lo coro de la Fraternitat*, en la que son autor ha sapigut presentar ab singular acert un verdader quadro de costums y ab llenguatje sumament propi á cada un dels personatjes; sent llástima que hi faltin xistes, aixís com també complicació en l'argument, ja que ab las condicions que posseheix lo Sr. Iglesias de fiel observador del natural, á haverhi las qualitats esmentadas, seria sa producció molt recomenable.

La execució aná bastant bé en conjunt.

UN CÓMIC RETIRAT.

Campanadas

Ab lo brillant éxit que pronosticarem, lo *Círcul de la Joventut Mercantil* dongué son ball de máscara lo passat dissapte en lo restaurat y per sols aquella nit magníficament decorat teatro de la Granvia.

Alegres y bulliciosas máscaras, hermosas senyoras y senyoretas ab elegants trajos de societat, simpáticas mamás que tot sovint hi feyan petar alguna bacayna y la flor y nata del sexo feo compost en sa casi totalitat de individuos de dit important *Círcul*, dansaren sens interrupció tota la nit als acorts de la orquesta que fou notablement dirigida per lo Sr. Gonzalez, y de la que 'n formava part lo reputat concertista de violí Sr. Badía, logrant que la majoria de pessas fossin demanadas sa repetició.

Felicitem á la Junta Directiva y en particular, á son digno President Sr. Almá per lo resultat obtingut ja que denotá bona direcció y preclara inteligencia.

Las corrents respecte á l' indult de Vaillant son pessimistas á tot serho.

Segons opinions autorisadas, en breu tindrà lloch la execució del célebre anarquista.

S'ha notat que entre la numerosa concurrència qu'acut á la sala d'espectacles del teatro de Romea, cada nit que 's posa en escena la comedia ¡Tenorios! del Sr. Ferrer y Codina, hi figuran las famiilas mes distingidas de la societat barcelonesa presentant platea y palcos un efecte agradabilissim.

Un telegrama de Malaga diu que la miseria aumenta y que los jornalers s'apoderan afamats dels fruyts dels camps, poch menos que á la forsa.

'S diu que s'hi ha enviat un destacament de guardia civil.

Jo crech qu'era mes lógich enviarhi forners.

Alguns capitalistes de Sant Sebastian tractan de formar una societat ab accions de 1000 duros, pera dedicarse á la explotació del *pilotarisme* á qual efecte pensan construir *frontons* en las principals capitals europeas.

¿No fora millor qu'aquestos capitalistes empleyessin aquets diners en explotar trevalls á casa mateix pera dar pa á tants obrers que no 'n tenen?

Pero ells dirán: —Si ¡per márfegas!

Lo Sr. Moret ha celebrat una llarga conferencia ab l'embaixador d'Italia.

¡Tremolém!

Ja ha arribat lo *tio Paco* ab la rebaixa.

Sembla que la indemnisió que'ns donará lo sultan será d'un milló de duros y aixó pagats en deu anys.

No mes faltaria fossin pagats ab xavos morunos.

Home, per aquest viatge no hi havia necessitat de las alforjas de 'n Martí Camps.

Oh... y si no 'ns hi avenim, no se pas qué farém.

Torná á fer riurer?

La tan distingida societat recreativa *Centro cómico-lirico* anuncia dos extraordinaris balls de máscaras, pera las nits del 1 y 3 del corrent, que com lo passat, tindrán lloch en lo espayós y elegant teatro de Novetats.

No duptém se veurán sumament concorreguts donat l'extraordinari abono despatxat, aixis com lo grat recort que deixá l'efectuat en la nit del 20 passat Janer.

Lo Duch de Tetuan será agraciad ab un collar.

Y 'l meu gos també... porque á mí 'm dona la gana.

A n'aquest país de l'olla 'l que no te creus es porque no 'n vol.

Vas á la guerra, t'empaytan y fuges com un llamp: creu.

Esguerras uns pressupostos: creu.

Estrenas un barret de copa: creu.

Y si per aquets fets no te la concedeixen, te casas y tens creu... la del matrimoni.

La Comissió de Governació del actual Ajuntament, ha nombrat una ponencia presidida pel Sr. Nadal, pera portar á terme lo projecte de creació de un assilo pera inválits del treball.

Esperém que aquesta no farà com altrás ponencias que may acaban de fer l'ou ó no 's determinan may á *pondre*.

Mr. Ferriol de Bruselas diu que te en son poder la gani-beta de la guillotina que va servir pera l'execució de Lluís XVI y de María Antonieta.

Bon profit li fassi Jo no n'hi daría cap diner.

Sortirá la setmana entrant

LA LOLA

PARÓDIA DEL POPULAR DRAMA LA DOLORES

escrita en vers catalá

per

A. GUASCH TOMBAS y F. DALMASES GIL

Preu: 2 rals

Als corresponsals que 'n desitjin exemplars, se 'ls fará lo desqüento acostumat.

Telegramas

«Del nostre cable particular»

Hai-Gha-Nahf, 28.—Laembaixada ha arribat á aquesta kábila á las 8 del demati.

'N Martí Camps s'ha menjat sis ous ferrats, nou truytas á la francesa y per postres quatre monas de sis ous.

'S veu que los ayres del desert li provan.

Demá prosseguirán lo camí fins á Hai-Gha-Lith.

Hai-Gha-Lith, 29.—Ha arribat l'embaixada sens novetat y ab una gana que Mahoma tremolava.

Lo bajá d'aquesta kábila l'ha rebuda ab la marxa dels elefants ab solos de xiulet per un moro xato que es una notabilitat.

Després d'atracarse d'ous han seguit camí, molt contents cap á Harr-Hi-Bay-Ho.

Harr-Hi-Bay-Ho, 30.—Acaba d'arribar l'embaixada. Hi hagut un petit tumulto porque 'n Martí Camps ha apuntalat una porta al saltar de caball; pero han tingut lloch dotse ó tretze conferencias ab lo bajá de l'Hort y després d'haverho fet fregá per un assistent ha quedat l'ordre restablert.

Després de menjarse la comitiva dotze truytas d'ous d'avestruz dusos ab salsa de llágrimas de cocodrilo (1) ha seguit viatge cap á Kar-Den-Dheu.

Kar-Den-Dheu, 31.—Lo vent del cantó de la *Kaaba* porta cants com de peteneras.

Crehent qu'es l'embaixada lo bajá ha manat posar al foch totas las payellas de la kábila y recullir tots los ous que 's trobin.

S'ha enviat á una kábila próxima, que los habitants 'n tenen molts d'ous.

'Ns preparém á rebrerls.

MAMOM.

1. A la cuenta ara aquestas bestiolis també s'han escampat per Marruecos.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2 »
Extranger, id.	2'50 »
Número corrent.	0'10 »

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l'Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramón, número 5.

LITOGRAFIA BARCELONESA DE RAMÓN ESTANY

—Lo meu cor... la meva vida... los meus
pensaments. ¿Que vol mes?
—Vint y cinch duros.

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Nota musical primera,
dos invers no es gayre cosa,
la tercera ab la darrera
un sentit que no fá nosa.
Prima-tres-quatre es un nom
dels molts que té LA TOMASA
y que també hi té renom
dins de la milicia, massal
Lo total, lector aymat,
es un dos que fá pochs días
per tots los carrers veurias
de fam plé y desesperat.

RAMIRO BALCELLS.

TRENCA-CAPS

.A.A.A.A

Sustituir los punts per consonants
que degudament conuinadas donguin
per resultat lo nom d' un poble català.

CUNILL PELUT.

INTRÍNGULIS

Buscar una paraula que anantli tre-
yent una lletra del darrera dongui 'ls
següents resultats: 1: Moltes senyoras
ne portan; 2: Prenda militar; 3: Volá-
til; 4: Part del cos humá; 5: Un ani-
mal; 6: Consonant.

J. SOLER.

GEROGLIFICH

X
III
: LO.
DLI
D. I

M. EMULAP.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO 283

Xarada.—Ca-mi sa.
Sinonimia.—Cardenal.
Intrínquilis.—Salas, Sala, Sal, Sa, S.—
Salas, Alas, Las, As, S.

Lit. Barcelonesa, 5, Sant Ramón, 5.
BARCELONA

LITOGRAFIA BARCELONESA

DE

RAMÓN ESTANY

—5, SANT RAMÓN, 5.—Barcelona—

En dit establiment se fan, á preus reduhidissims y ab la major promptitut, tota classe
de impresos com son tarjetas, facturas, memorandum, sobres, membrets
etc., etc.

També se trovará un assortit iomens de cromos, propis pera
anuncis industrials, menús, programas, etc., etc.

Gran especialitat en carnets pera reunions
y societats.